

## [Victor Larsen.]

drømme om overfor andre erhverv, overfor andre ejendomsbesidderes velerhvervede rettigheder. Overfor landbrugsejendommens indehavere gennemfører man ganske frimodigt bestemmelser, som i virkeligheden intet som helst har med gamle danske begreber om retsindighed og retfærdighed at gøre. Såvel bestemmelsen om, at ingen ved arv kan tilsikre sine børn mere end to ejendomme på over 35 000 kr.s grundværdi uden afgivelse af jord, som også bestemmelsen om, at staten gennem sit instrument, jordlovsudvalget, er eneste køber til denne jord, d. v. s. er enebestemmende med hensyn til prisen, er både efter ansete juristers og efter sagkyndiges opfattelse grundlovsstridig. 2-gårde-bestemmelsen er for ejere af flere gårde en krænkelse af den i grundloven sikrede ejendomsret, da den på afgjort måde reducerer ejerbeføjelserne og kræver afståelse af ejendomsgoder, sådan at de pågældende ofre ikke uden under tvang kan købe sig fri.

Op prisen — ja, forholdet er det, at de, der handler på statens vegne, altså jordlovsudvalgets medlemmer, ligefrem har pligt til at købe billigt, så billigt som muligt. Det er jo det offentliges penge, de handler med, og som de skal stå til ansvar for. Alene derved er det givet, at der ikke ved de nuværende bestemmelser med staten som enebestemmende med hensyn til prisen kan sikres fuld erstatning for den afgivne jord. De pågældende ejendomsbesiddere skal have ordningen igennem.

Der skal være enighed om prisen, altså er dette i virkeligheden en bedre form for pengeafpresning. Fuld erstatning bliver der ikke tale om. At jordlovsudvalget også er fuldkommen enebestemmende med hensyn til, hvor jorden skal tages, selvom den pågældende kunne ønske at afgive jord beliggende et helt andet sted, noterer jeg kun for fuldstændighedens skyld. Det er alt sammen et bevis på den hensynsløse og meget hårdhændede fremgangsmåde, man anvender her.

Der lovgives her om noget såre vigtigt, om Danmarks jord. Man må være fuldkommen klar over, at uretfærdighed her kan og vil få vidtrækkende følger. Hvad der er ret for den ene, må også være det for den anden, og det må, hvis det skal gå demokra-

tiet vel, stadig være dets adelsmærke, at det øver ret og ikke gør brug af mere eller mindre tilfældige flertal til gennemførelse af aldeles uretfærdige og unødvendige bestemmelser. Det er bemærkelsesværdigt, at det fra forskellige sider førte forsvar for disse bestemmelser i det fra landstinget oversendte forslag mildest talt er noget anstrengt, men jeg forstår det så aldeles udmærket.

Som forslaget fremtræder her, er det en skæbnesvanger fejltagelse, og det bør ikke gennemføres i den form, det har. Det er derfor mit absolutte håb, at det må lykkes i det udvalg, der nedsættes til forslagets videre behandling, at nå frem til en med mere rimelighed og med billighed stemmende løsning af de her af mig omtalte problemer.

**Hans Conrad Koefoed:** Det forelagte forslag til lov om landbrugsejendomme er heller ikke jeg i stand til at give min stemme, men da det er ud fra ganske andre motiver end dem, der hidtil er fremført, så er det nødvendigt for mig at redegøre for dem.

Grundlaget for min interesse for jordlovgivningen i det hele taget bunder i den udvikling, vi er inde under her i landet i befolkningsmæssig henseende, i strømmen fra land til by, i udviklingen henimod bysamfundet Danmark. Jeg anser denne udvikling for at være en ulykke i mange henseender, i samfundsmæssig henseende, i rent menneskelig henseende og også i andre henseender. Dersom man ønsker at imødegå en sådan udvikling, må der finde en øget jordfordeling sted her i landet, der må ske en udstykning, d. v. s. vi må gøre os fortrolige med, at efterhånden som slægterne lever videre, så bliver der mindre jord til hver enkelt.

Vedtagelsen af den nye husmandslov i foråret var et forsøg på at løse dette spørgsmål på længere sigt. Lovforslaget fik stemmig tilslutning og velsignelse med på vejen ud i livet fra begge ting. Jeg må sige, at jeg personlig ingeni lunde var begejstret for en udstykning af almindelige bønderbrug, bønderbrug med 35 000 kr.s grundværdi, ja vi kan tage dem op til 50 000—60 000 kr.s grundværdi, og det er mange bønderbrug, der ligger mellem disse grænser, det er ganske almindelige bønderbrug. Jeg var ikke begejstret for at se disse brug udstykket,